

Exp. enl. lista A 78-01-17

Till trafikförsäkringsbolagen

Ersättning för inkomstförlust vid ryggskada (även sambandsfråga)

Ärendet har behandlats vid nämndens sammanträden 27.11.1972, 14.1.1976 och 21.12.1977.

En kvinnlig dekoratör, född 11.8.1943, skadades vid trafikolycka 10 juni 1969 varvid hon ådrog sig en kompressionsfraktur av den första ländkotan.

I sitt yttrande i ärendet 14.1.1976 anförde nämnden (Öhman, Linder, Zachrisson och Brandt) följande.

"Invaliditeten har av Riksförsäkringsverket som grund för yrkes-skadelivränta skattats till 15 % för tiden 21.7.1969 - 18.12.1969 och till 10 % för tiden därefter livsvarigt. N.N. uppger att hon har smärtor i hela ryggen från nacken till bäckenregionen. Hon arbetade förut som dekoratör, anställd hos olika arbetsgivare. Från och med den 1 september 1972 avvecklade hon dåvarande anställningsförhållanden och startade egen verksamhet. Hon säger att hon gjorde detta för att kunna bestämma arbetstakten själv och se till att ryggen inte ansträngs för mycket. Hon befarade att hon eljest skulle riskera "otaliga sjukskrivningar". Arbetstiden är numera, enligt hennes uppgift, begränsad till ca 20 timmar per vecka. Bolagets förtroendeläkare uttalar att hos N.N. förekommer rygginsufficienssymtom, som ej har samband med den läkta frakturen. Han beräknar invaliditeten till följd av trafikskadan till 10 % definitivt.

I enlighet med tidigare yttrande av nämnden 27.11.1972 har N.N. tillerkänts livränta av bolaget för tiden 21.7.1969 - 30.4.1973 med 3.600 kronor för år med avräkning av yrkesskadelivränta.

Vid den förra prövningen hos nämnden angavs N.N.:s inkomstunderlag till 48.600 kronor. Det upplystes att hon återupptagit tidigare arbeten som anställd dekoratör. N.N. uppbar full lön. Hon fick dock arbeta fler timmar vid en jämförelse med förhållandena före trafikolyckan för att kunna sköta sina åligganden.

Bolaget anger nu inkomstunderlaget till ca 70.000 kronor. N.N. gör gällande betydande inkomstbortfall som en följd av att hon nödgats sluta arbetsanställningarna och övergå till egen verksamhet med begränsad arbetstid. Hon yrkar ersättning för inkomstbortfallet med 30.000 kronor för år, jämte arbetsgivareavgifter enligt lag.

Nämnden anser med hänsyn till omständigheterna i ärendet att regleringen av livränta för närvarande bör tidsmässigt begränsas, förslagsvis till fyra år räknat från och med 1.5.1973; i slutet av den perioden bör förnyad utredning, bl.a. av läkare, komma till stånd.

Den medicinska expertisen menar att rygginsufficienssymtomen inte har samband med trafikskadan. Om denna uppfattning är riktig, är det väl anledning anta att benägenhet för rygginsufficiens förelagat i latent form redan före olyckan. Emellertid framgår av utredningen intet annat än att N.N. före trafikskadan var väsentligen frisk och fullt arbetsför. Insufficiensen har sålunda inte före olyckan menligt påverkat N.N.:s arbetsförmåga och det är ovisst, om den överhuvud skulle haft sådan påverkan under den nu ifrågavarande tidsperioden fyra år, om olyckan inte inträffat. Skäl kan därför anföras för den meningen - som tydligen ligger till grund för N.N.:s yrkande - att insufficiensen vid bedömningen av skadeståndsfrågan för nämnda tid inte bör komma i betraktande som orsak till den uppgivna nedsättningen av arbetsförmågan.

Emellertid synes inte rimligt att trafikskadan får bära hela det påstådda inkomstbortfallet. Ersättningen till N.N. i detta hänseende för ifrågavarande tid den 1 maj 1973 - den 30 april 1977 bör skäligen avvägas så att hon tillerkännes livränta med 20.000 kronor för år.

Bolaget äger minska nämnda livränta med den livränta - bortsett

från härefter beslutad värdesäkringsförhöjning - som för samma tid utgått eller kommer att utgå till N.N. från Riksförsäkringsverket.

Ersättning till N.N. för lyte och annat stadigvarande men bör skäligen skattas till 5.000 kronor.

Frågan om livränta till N.N. efter den 30 april 1977 upptages senare till prövning efter förnyad läkarundersökning omkring sistnämnda dag."

Sedan den tid som omfattas av det återgivna yttrandet utgått, har bolaget ingivit ärendet för prövning för tiden efter 30 april 1977. N.N. yrkade nu ersättning efter 72.000 kronor för år. Bolaget föreslog att ersättning skulle utgå med 22.000 kronor för år till dess N.N. fyller 65 år och därefter nedsättas till två tredjedelar livsvarigt.

I sitt yttrande i ärendet 21.12.1977 anförde nämnden (Öhman, Ingrid von Möller, Zachrisson och Jakobsson) följande.

"Vid föregående prövning upplystes att N.N., som tidigare haft anställning som dekoratör, övergått till egen verksamhet i samma bransch. Enligt vad N.N. uppgav var denna åtgärd föranledd av besvären efter skadan. Hon angav att hon hade smärtor i hela ryggen från nacken till bäckenregionen. Enligt då tillgängliga uttalanden av medicinsk expertis skulle ryggbesvären inte ha samband med trafikskadan. Nämnden anförde i yttrande 14 januari 1976 bl.a. följande: Den medicinska expertisen menar att rygginsufficienssymtomen inte har samband med trafikskadan. Om denna uppfattning är riktig, är det väl anledning anta att benägenhet för rygginsufficiens förelegat i latent form redan före olyckan. Emellertid framgår av utredningen intet annat än att N.N. före trafikskadan var väsentligen frisk och fullt arbetsför. Insufficiensen har sålunda inte före olyckan menligt påverkat N.N.:s arbetsförmåga och det är ovisst, om den överhuvudtaget skulle ha haft sådan påverkan under den nu ifrågavarande tidsperioden fyra år (1 maj 1973 - 30 april 1977), om olyckan inte hade inträffat. Skäl kan därför anföras för den meningen att insufficiensen vid bedömningen av skadestandsfrågan för nämnda tid inte bör komma

i betraktande som orsak till den uppgivna nedsättningen av arbetsförmågan.

Emellertid fann nämnden det inte rimligt att trafikskadan skulle bära hela det av N.N. påstådda inkomstbortfallet, 30.000 kronor för år. Nämnden föreslog ersättning med 20.000 kronor för år, vilket slutligen godtogs av parterna.

Bolaget har nu inhämtat yttrande från docenten Ragnar Kalén beträffande sambandsfrågan. I yttrande 5 juli 1977 uttalar denne bl.a. följande: Även om N.N. vid ett tillfälle drygt 1 1/2 år före olycksfallet företedde ryggbesvär som motiverade en kort tids sjukskrivning talar övervägande skäl för att hennes nuvarande tillstånd till helt dominerande del har samband med olycksfallet, innebärande också att den arbetsoförmåga som motiveras av hennes ryggbesvär också får anses vara olycksfallsbetingad. Hennes tillstånd får nu anses vara stationärt och någon förbättring eller försämring i hennes hälsotillstånd i den del som är betingad av trafikolycksfallet kan ej förväntas.

Invaliditeten har av Kalén i nyssnämnda yttrande angivits till 15-20 %. På fråga av bolaget har Kalén i yttrande 19 oktober 1977 uttalat att han vid en precisering skulle föreslå att invaliditeten bedöms till 20 %. Enligt bolaget kommer Riksförsäkringsverket ej att ompröva sitt tidigare beslut med anledning av Kaléns utlåtanden.

Det får således nu i och med Kaléns uttalande anses fullt klarlagt att samband råder mellan trafikskadan och ryggbesvären. N.N. bör därför anses berättigad att från trafikförsäkringen få full ersättning för den inkomstförlust, som hon kan antas ha åsamkats som en nödvändig följd av ryggbesvären.

Vid föregående prövning angavs inkomstunderlaget för N.N. såsom oskadad till ca 70.000 kronor för år. Bolaget har nu angivit underlaget till 75.000 kronor för 1977. Denna bedömning synes vara grundad på uppgifter som bolaget inhämtat om löneförhållandena för den yrkesgrupp som N.N. tillhör. Enligt dessa uppgifter kan ett dekoratörsbiträde med tre års vana förtjäna ca 48.000 kronor för år medan en dekorationschef har en årsinkomst av ca 75.000

kronor. För en reklamchef har lönen uppgivits variera mellan 72.000 kronor och 96.000 kronor för år.

Från N.N.:s sida görs gällande att inkomstunderlaget bör beräknas till 102.000 - 107.000 kronor för år. Denna beräkning synes vara grundad på en beräknad årslön av 92.000 kronor för en reklamarbetare samt därutöver 10.000 - 15.000 kronor som extrainkomster från arbete med en årligen återkommande mäsas m.m. Det har angivits att N.N. som oskadad skulle ha erbjudits och även åtagit sig dessa extraarbeten.

Det måste anses vara i hög grad ovisst om N.N. såsom oskadad skulle ha fått de extraarbeten som uppgivits och vidare, i jakande fall, i vilken omfattning detta skulle ha skett och hur mycket N.N. skulle ha kunnat förtjäna på dessa uppdrag. På föreliggande material kan inte heller med tillräcklig grad av säkerhet antas att N.N. som oskadad skulle ha fått befattning som dekorations- eller reklamchef eller annat arbete med motsvarande lön. Å andra sidan bör beaktas att hon har relativt omfattande erfarenhet i yrket och att hon uppges vara skicklig. Enligt nämndens mening är det rimligt att vid regleringen utgå från ett inkomstunderlag av 75.000 kronor för 1977. I detta belopp får då anses vara innefattade också vissa extrainkomster som N.N. kan beräknas ha skaffat sig.

I rörelsen har N.N. deklarerat en nettoinkomst av ca 30.000 kronor för 1976. Enligt egen uppgift arbetar hon i rörelsen ca 20 timmar per vecka, vilket väl ungefärligen motsvarar halvtidsarbete.

Nämnden beräknar den årsinkomst som N.N. skäligen bort kunna tillgodoföra sig i rörelsen för 1977 till 40.000 kronor. Inkomstbortfallet för detta år bör alltså - med bortseende från yrkesskadelivräntan - beräknas till 35.000 kronor. Samma årliga bortfall får antas för tiden till dess N.N. fyller 65 år, varefter det får förutsättas nedgå till två tredjedelar eller 23.334 kronor för år under återstående livstid.

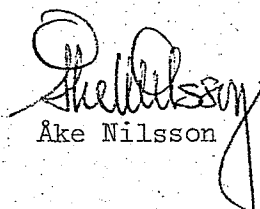
Bolaget bör således ersätta N.N. för inkomstförlust med 35.000 kronor för år från och med 1 maj 1977 till dess hon fyller 65 år, varefter ersättningen bör nedsättas till två tredjedelar eller

23.334 kronor för år under återstående livstid, allt med avräkning för yrkesskadelivräntan (bortsett från härefter beslutad värdesäkringsförhöjning av densamma).

Till följd av skadan har N.N. vissa kostnader för städhjälp samt merkostnader på grund av skoslitage. Även med reducerad arbetstid synes N.N. arbeta med viss anspänning. För kostnader och olägenheter bör hon få ersättning med 1.500 kronor för år från och med 1 maj 1977 under återstående livstid.

Ersättning för lyte och men bör med hänsyn till den ändrade bedömningen av invaliditetsgraden nu beräknas till 9.000 kronor. Vid utbetalning av ersättningen äger bolaget avräkna vad som tidigare utgått i denna del i enlighet med nämndens föregående yttrande."

Stockholm 29 december 1977

Åke Nilsson